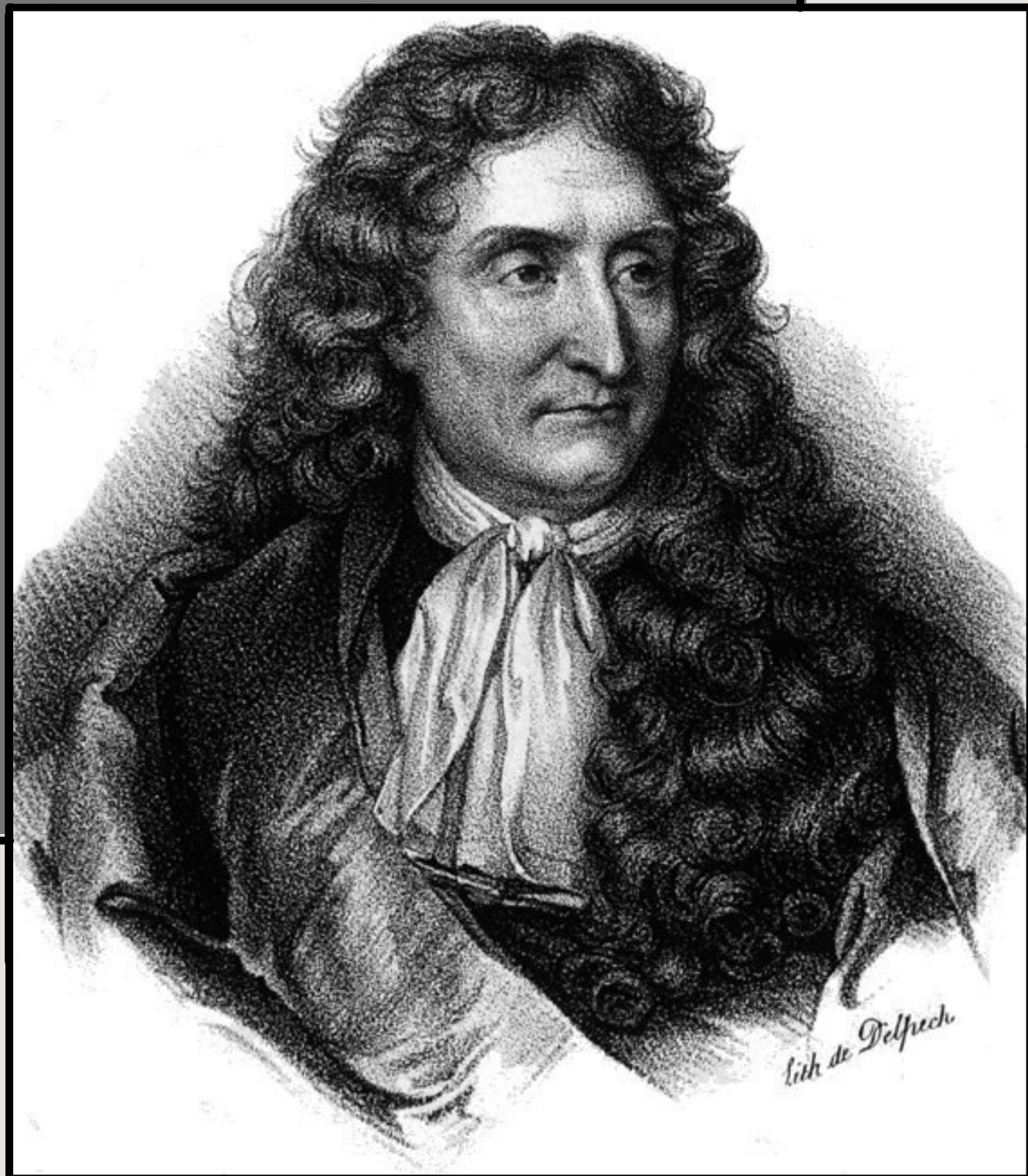

"A szomorúság tovaszáll az idő szárnyain"

Jean de La Fontaine

(1621-1695)

Készítette: Gedrus Anita
Tokaji Ferenc Gimnázium

La Fontaine

Életrajza

- 1621. július 8-án született a Párizstól csaknem 90 kilométerre található Chateau-Thierry hercegségben.
- **2021. július 8-án ünnepeljük születésének 400. évfordulóját.**
- Polgári családból származott, de családja mégis jómódban élt. Édesapja Charles de La Fontaine „erdők és mezők őreként” az akkori uralkodó keze alatt dolgozott.
- Szülőföldjén kezdte el tanulmányait, majd felkeltette érdeklődését a latin nyelv, emiatt fontos tantárgyakat háttérbe helyezett.

Chateau-Thierry

La Fontaine szülővárosa

- Később nehezen tekintett vissza erre az időszakra, mert félvállról vette az ógörög nyelv tanulását, ezért a legnagyobb meseírók műveit csak fordításban tudta elolvasni.
- A szülei hatására jelentkezett egy papi szemináriumra.
- Úgy érezte nem tud együtt élni a hittudománnyal (teológia), ezért jogi tanulmányokat folytatott.
- Ezt követően 1649-ben diplomát szerzett (szintén szülei nyomására) és ügyvédként kezdett el dolgozni.

307

LA FONTAINE

Né à Château-Thierry en 1621.

Son père lui donna sa Charge de Maître des Eaux et Forêts et le maria : mais d'un caractère insouciant, il négligea sa place et son ménage, pour se livrer à la Poésie.

Il eut beaucoup de protecteurs et amis et fut admis dans l'intimité de Madame de La Fayette et de Madame de la Sablière, chez laquelle il vécut 20 ans.

On a de lui beaucoup de contes, dans lesquels la morale et la décence sont souvent offensées, des fables qui sont remarquables par leur ton de naïveté, de bonhomie et de finesse,

et une quantité d'épigrammes, de comédies et d'opéras.

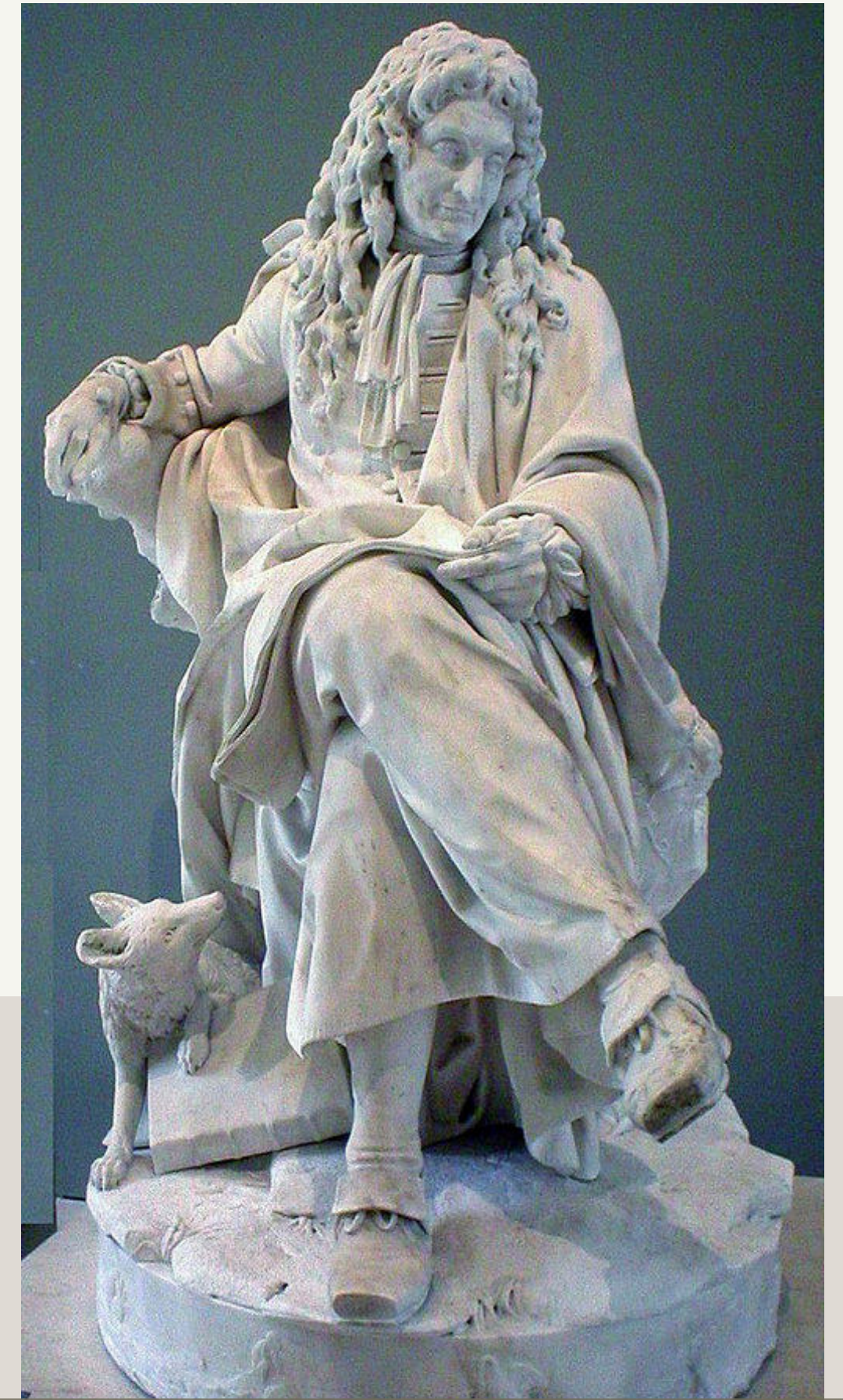
Il mourut en 1695. Il avait été reçu de l'Académie Française en 1684.

*„Az ember néha éppen azon az úton
találkozik a végzetével, amelyen el akarja
kerülni.”*
- Jean de La Fontaine

La Fontaine emlékműve Párizsban

- 1647- ben fiatalon feleségül vette a 16 éves Marie Héricart-ot, akit a házassággal érkező 20 000 livre okán választották ki számára. Viszont szülei szemében csalódást okozott, mivel elhanyagolta gyönyörű feleségét és az édesapjától örökölt hivatalnoki állását is.
- Ennek oka az volt, hogy La Fontaine fejét elcsavarta a gyönyörű Párizs pezsgő légköre.
- Az 1650-es évek elejétől visszatérő vendég volt a csodálatos fővárosban.
- Ekkor több mint harminc évesen kezdett figyelni az irodalom rejtelmeire.
- Házasságukból 1653- ban született egy fiuk Charles de La Fontaine, aki Jean édesapjának a nevét örökölte.

Jean de La Fontaine (Louvre múzeum)

Jean de La Fontaine és a felesége

Marie Héricart

La Fontaine

- Ennek ellenére a házasságuk 1658-ban véget ért Jean hosszas távollétei miatt.
- Szétválásuk után La Fontaine jóval több időt töltött Párizsban.
- Irodalmi munkássága elején szárnyai alá vette jótevője, aki 1000 frank évjáradékot biztosított neki.
- Azonban La Fontaine-nek új oltalmazót kellett keresnie, mivel 1661-ben a politikus mecénása börtönbe került.

- 1664-től az özvegy orléans-i hercegné, Madame de la Sablière házában vendégeskedett két évtizeden keresztül, majd élete végén a Hervart család viselte gondját.
- 1685 tavaszán 75 éves korában végleg otthagyta párizsi életét.
- 1695. április 13-án lelt örök nyugalomra.

La Fontaine síremléke, Pere Lachaise, Párizs © Sophie Collard

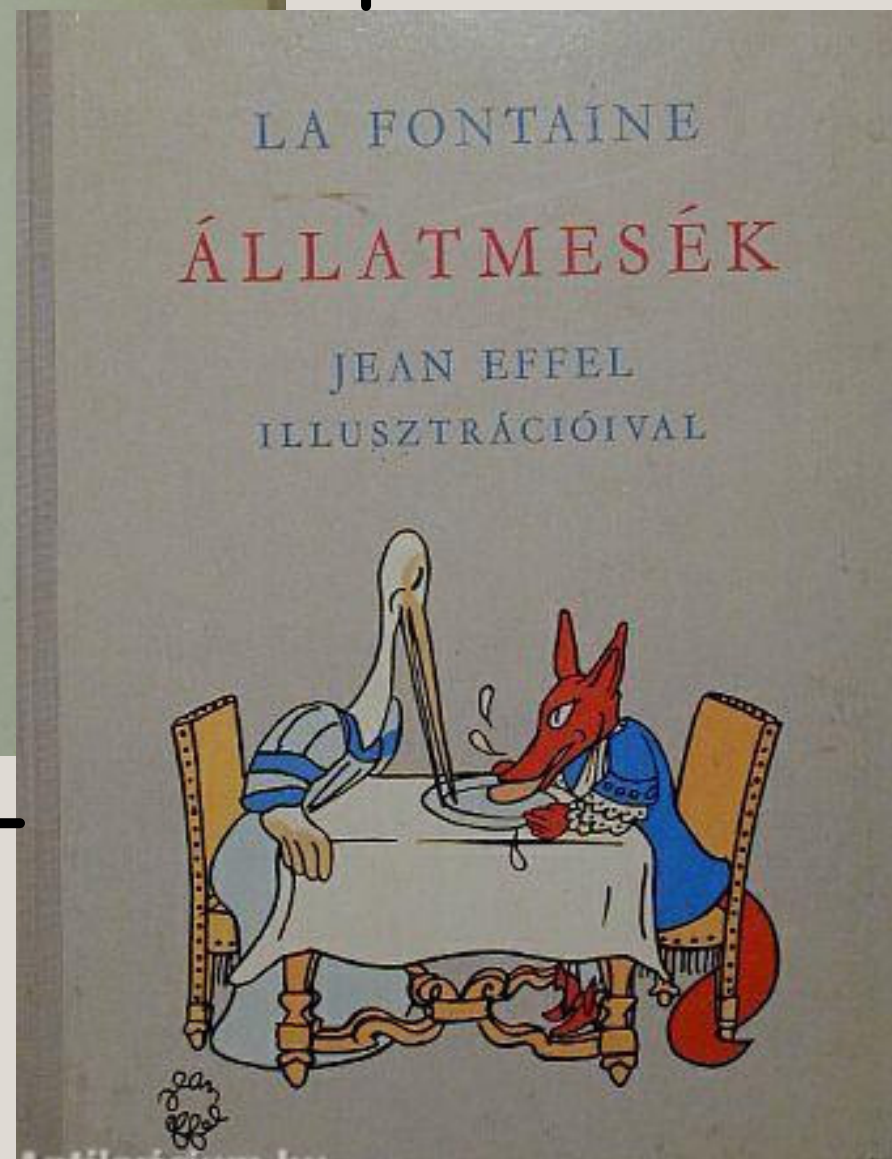
Munkássága

- La Fontain-ben a lenyűgöző költő, Francois de Malherbe művei hozták meg az alkotási vágyat.
- Ezeket a vágyakat próbálta elnyomni rondókkal, epigrammákkal továbbá szonettekkel.
- Irodalmi munkásságát Terentius Afer Eunuch színdarabjának fordításával kezdte. Ennek a darabnak a fordításával felkeltette egy nagy hatalmú pénzügyminiszter, Nicolas Fouquet-nak a figyelmét.

15. A FARKAS, A KECSKE MEG A GIDA.

Leccsüngő tőgyeit töltözni megy a Kecske,
ahol jó friss fű várja s levelecske.
Lezárja szépen kis lakóhelyét
s így inti a kis Gődölyét:
„Vigyázz, vagy meg kell halnod!
Ne nyiss ajtót, míg a jelszót nem hallod,
fajtánk szent, ő s intőszavát:
„Kerüld a Farkast s minden fajzatát!”
Véletlen' épp e néhány szó elhangzásakor
a Farkas arra járt:
fölcspí őket a lator
és gondosan eszéhen tartja.
S mint kiki sejtheti: sem kis Gidánk, sem anyja
nem látták meg a nagyevőt.
S ez újra ott állt az ajtó előtt —
s utánozván a Kecske hangját, szól édeskésen:
„Kerüld a Farkast s minden fajzatát!”
S azt hiszi: a küszöbkét átlépi, nyomban át!
Az óvatos Gida kikukucskál a résen:
„Fehér lábat mutass, különben nem nyitok!”

- Mecénásának temérdek költeményt írt az évek során, ezek közül a vaux-i nimfákhoz szóló elégiája a leghíresebb.
- La Fontaine számos inspirációt merített Phaedrus és Aiszóposz műveiből, de Boccaccio, Ariosto, Tasso és Machiavelli remekműveiből is.
- Első verses kötetét 1664-ben adta ki Verses novellák címmel.
- Nevét mégis La Fontaine rövid állatmeséi által ismerte meg a nagyvilág.

- Jean a meséit eleinte örökösének szánta, majd olyan történeteket is papírra vetett, amit később ki is adott.
- 1668-ban adta ki Fabuláinak első hat kötetét. Összesen 12 Fabulát jelentetett meg munkássága során.
- La Fontaine, Mária Teréziának és az ifjú XIV. Lajosnak ajánlott könyvekkel nem csak a szórakoztatásra törekedett.
- *A ló és a szamár* vagy *A teknős és a nyúl* című mesékben megjelenik az emberi vonások, sorsok bemutatása, és az aktuálpolitika is foglalkoztatta az író.

**„Éneklek hősöket, akiknek Aesop: atyjuk,
s csak mese bár, ahogy él s tesz-vesz itt csapatjuk,
de mindig színigazra int, oktat az ének,
amelyben minden, még a halak is beszélnek.
És mind hozzánk, nekünk szól s úgy beszél minden állat,
hogy szavuk minden ember tanulságára válhat.”**

(La Fontaine előszava a Fabulákhoz. Kozma Andor fordítása)

- Ennek köszönhetően nem váratlan, hogy a kor szalonjainak egyik legbefolyásosabb irodalomkritikusa, Madame de Sévigné 1670-évek elején egyenesen isteni jelzővel illette La Fontaine Fabuláit.
- Ebben az időben Boileau és Molière társaságában egy elismert irodalmi egyletet alapított.
- Valószínűleg állatmeséinek köszönhette azt is, hogy 1684-ben az Académie Française tagjainak sorában tudhatta magát.

Académie Française, Párizs

„Mindig a legrövidebb mű
a legjobb is.”

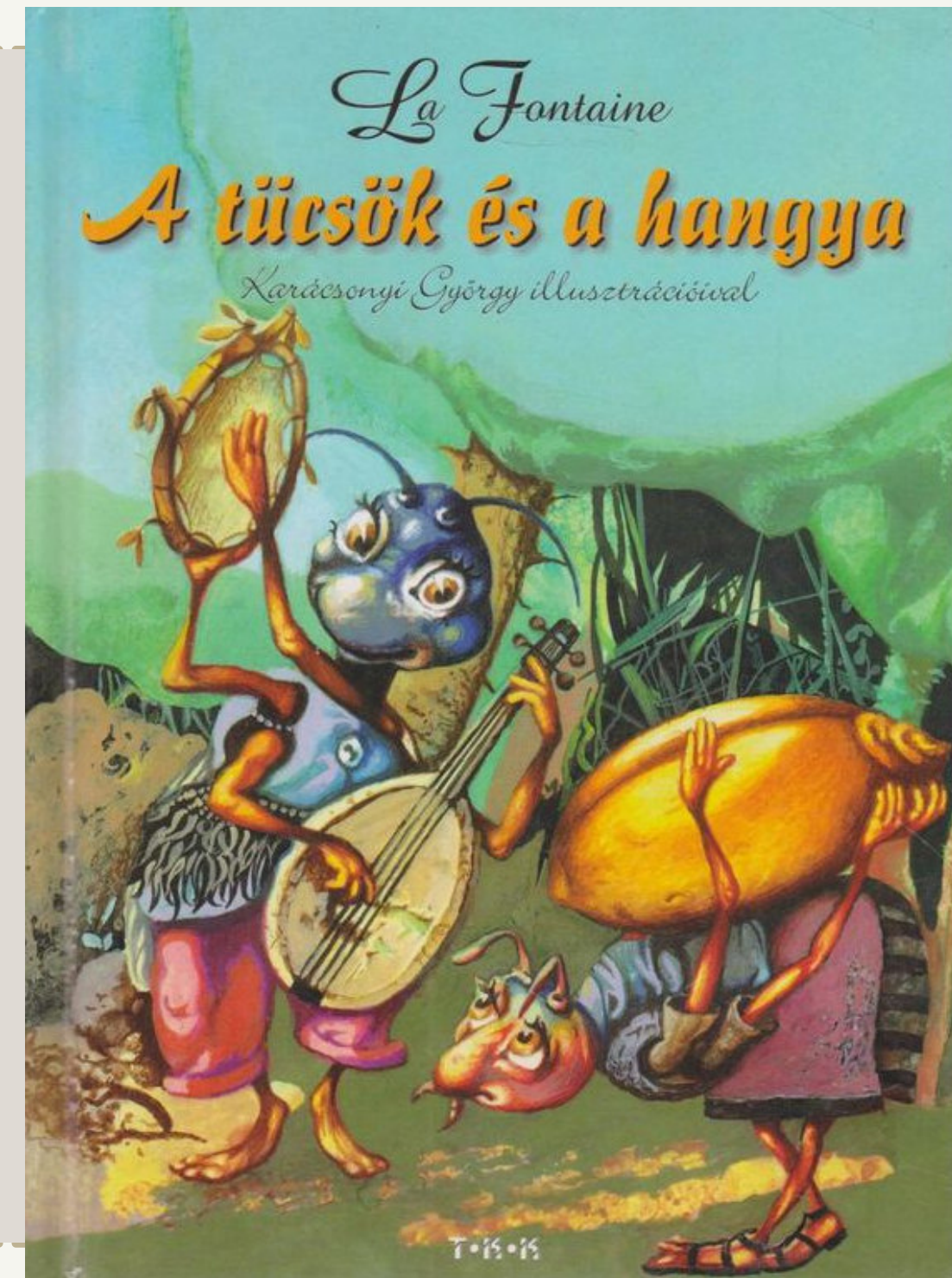
Meséi

- A tücsök és a hangya
- A holló és a róka
- A farkas meg a báránya
- A farkas meg az eb
- A róka meg a gólya
- Az oroszlán meg a szúnyog
- A róka és a szőlő
- A nyúl és a teknősbéka
- Az egér és az elefánt
- A ló meg a szamár
- A teknősbéka és a két kacsa
- A farkas meg a róka
- A két kacsa

La Fontaine: A tücsök és a hangya

Mit csinált a Tücsök nyáron?
Csak muzsikált hét határon.
Aztán jött a tél a nyárra,
s fölkapott a koma álla.
Szomszédjában élt a Hangya.
Éhen ahhoz ment panaszra,
s arra kérte, egy kevéske
búzát adjon neki télire.
„Búzát? – szólt a Hangya sógor. –
Már ez aztán a sok a jóból!

Tél elején sincs búzád már?
Hát a nyáron mit csináltál?”
„Mit csináltam? Kérem szépen,
muzsikáltam – szólt szerényen
Tücsök mester. – Aki kérte,
nótát húztam a fülébe!”
„Nótát húztál, ebugatta?
No hát akkor – szólt a Hangya –
járd el hozzá most a táncot!
Jó mulatságot kívánok.”

La Fontaine: A holló meg a róka

Sajtot talált a holló, fölvitte a fára,
Róka koma a sajtot nagyon megkívánta.

Fönn a holló hallgat, és szorítja a sajtot.
A róka vár, majd úgy tesz, mint aki elcammog.

Magas a fa, magasan ül a holló rajta.
Csőréből a zsákmányát azért is kicsalja!

Lép egyet, és morog, hogy a holló is hallja:
"De mit ér a szépség, ha rút hozzá a hangja!"

"Holló asszony – szól neki – , örülök, hogy látom,
nincs kegyednél gyönyörűbb madár a világon!"

Rút a hangom? – A hollót elfutja a méreg,
s károgni kezd: – Ez neked nem elég szép ének?"

Csend. A holló nem felel, épp csak egyet illeg.
Rá a róka: "Tollánál, természeténél nincs szebb!"

"De még milyen!" – nevet a róka, és a sajttal,
mit a holló kiejtett, vidáman elnyargal.

La Fontaine: A farkas és a bárány

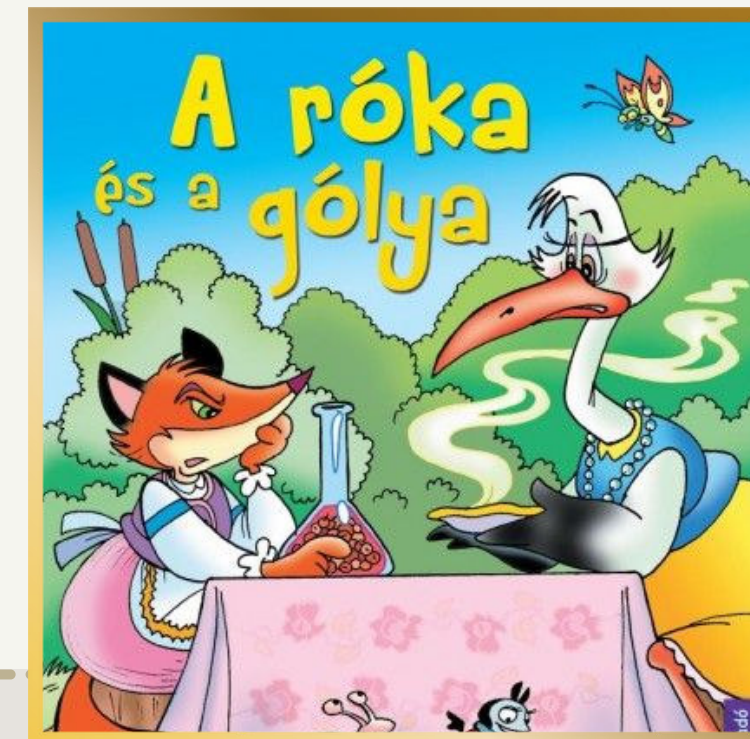

Megszomjazott a bari, kiment a patakra,
Hát egy ordas farkas is akkor tévedt arra.
Lejjebb ivott a bárány, a farkas meg följebb,
mégis szörnyű ordasa a bárányra förmedt:
„Hogy mered a vizemet zavarni, te hitvány?”
„Megbocsásson, farkas úr, de hogyan is bírnám –
szólt a bárány csendesen –, hisz kelmed áll feljebb.”
„Szemtelen! Hát illik így velem feleselned?”

Most már látom: tavaly is te gyaláztál.” – „Kérem,
farkas uram, de tavaly én még nem is éltem.”
„Nem éltél még? Akkor a bátyád volt!” – „A bátyám?
Nincs is bátyám.” – „Rokonod volt akkor, te bárány!
Különben is, kár a szó. Bántott, aki bántott:
kutya, pásztor, egyre megy; én most bosszút állok!”
Azzal magát a szegény bárányra vetette;
széttépte s megette.

Rónay György feldolgozása

La Fontaine: A róka és a gólya

Meghívta a gólyát a róka egyszer
ebédre,
s egy lapostányért tett, szíinig levessel,
elébe.

A gólya éhes volt, de hosszú csőre
miatt egy jóízű kortyot belőle
nem ehetett.

A róka nézte, falt és nevetett.

Aztán a gólya másnap visszahívta
a rókát.

Palackban gőzölt a sokféle ritka
finomság.

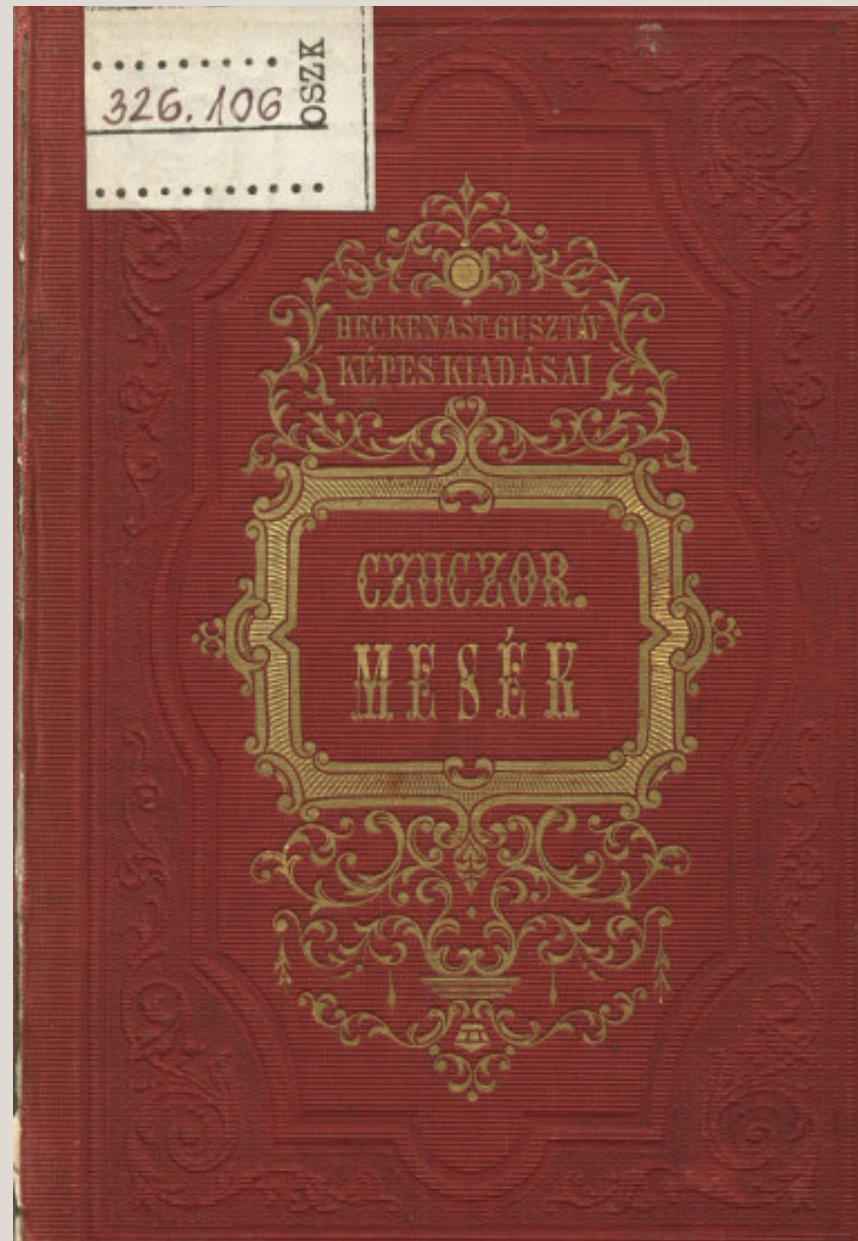
A róka éhes volt, de csak szagolta
az ételt: nem ért a palackba az orra.

Éhen maradt,
s a gólyáé lett a sok jó falat.

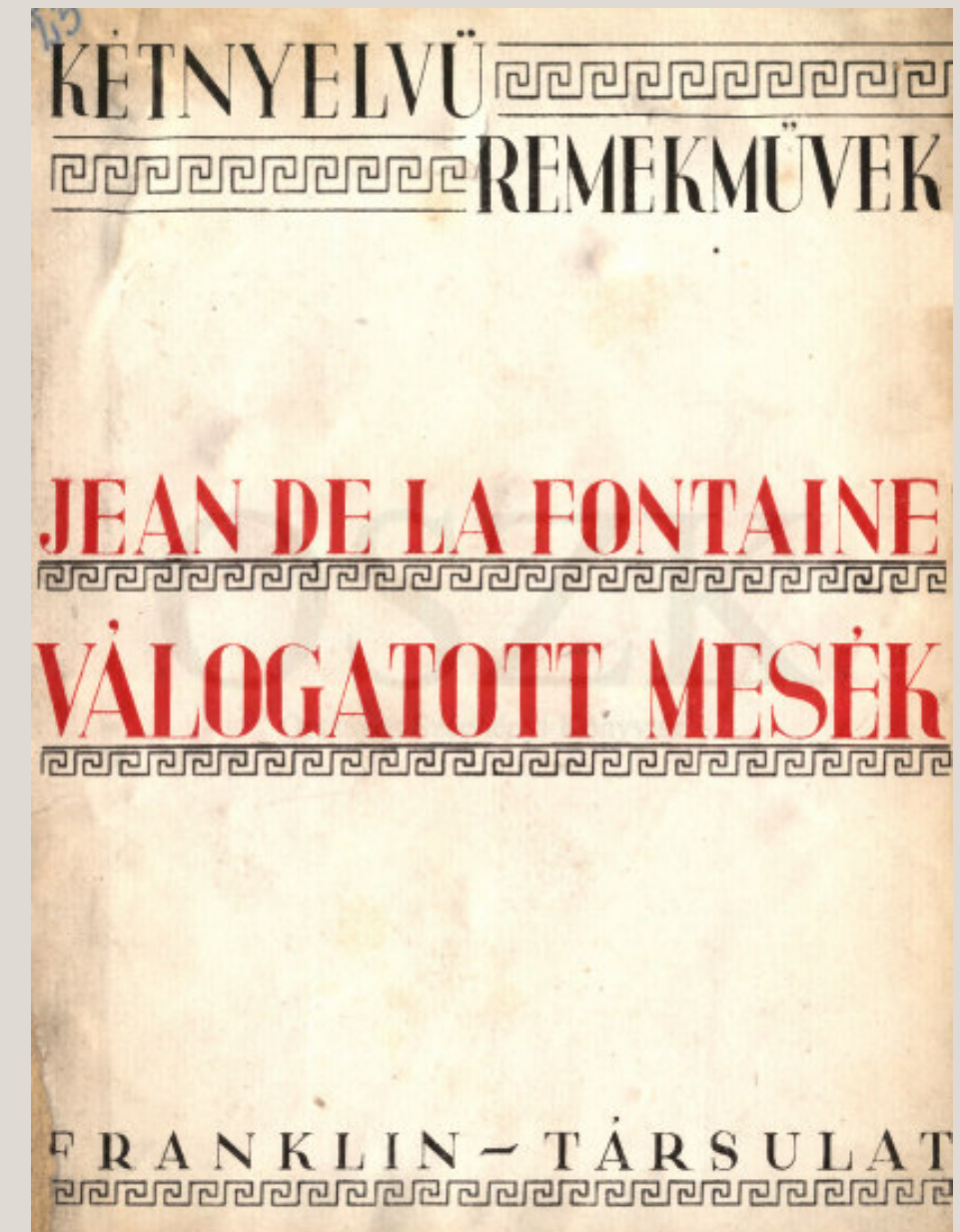
A lakoma végén, mikor fölálltak:
"Remélem -
szólt a gólya -, éppoly jónak találtad
ebédem,
mint én tegnap a tiédet, barátom;
konyhádön tanult főzni a szakácsom."

A róka csak
nézett, s korgó gyomorral elszaladt.

Online elérhető meséi

Jean de La Fontaine
Mesék

Jean de La Fontaine
Válogatott mesék

